

SAT-2.113-2-PES-05
SPORT AND PUBLIC MANAGEMENT

Vasil Dimitrov

СПОРТЪТ И ПУБЛИЧНОТО УПРАВЛЕНИЕ
Васил Димитров

The purpose of this paper is to examine reforms in public management and their impact in sport and in particular in the so-called. "New Public Management" in order to modernize and streamline public administration relevant to the sport.

Key words: management, public management, sports, regulations

JEL Codes: L 83

ВЪВЕДЕНИЕ

През последните години се наблюдава вълна от реформи, обхванала целия публичен сектор. Промените, настъпили в резултат на предприетите реформи в публичното управление и административната система, на спорта са разнопосочни в ретроспективен успех, но тези промени не спират, а продължават и днес. Според Г. Питърс „интересът към административните промени продължава в много страни, а и нито едно правителство не би си позволило да твърди, че административните реформи са осъществени и в публичната администрация е въведен оптимален ред на функциониране” [8].

ИЗЛОЖЕНИЕ

Целта на настоящата разработка е да се изследват реформите в публичното управление и отражението им в спорта и в частност, в т.нар. „нов публичен мениджмънт” с цел да модернизират и оптимизират публичната администрация имаща отношение към спорта.

Задачи да се проследят промените в обхвата, фокуса и скоростта на специфичните реформи в спорта и да се види отражението през различния институционален контекст, в който се реализират реформите.

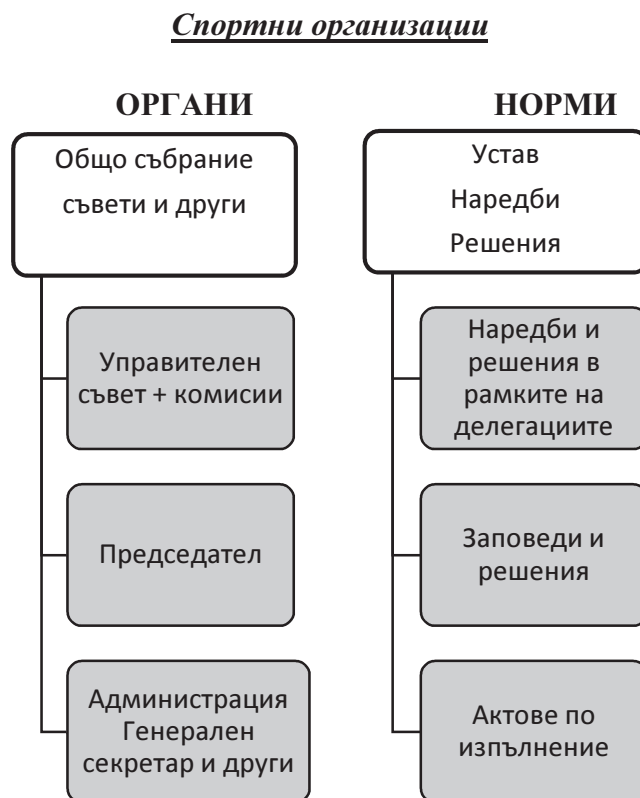
Извънучилищната спортна дейност, осъществявана от общински структури и други, е сведена до минимум. Намалени са възможностите за спортна изява на учениците, практикуващи спорт. Изключително тежко е финансовото състояние на някои от общините това неминуемо се отразява и на спортната дейност.

Според Д. Савоие „индикатори за необходимостта от промяна са задълбочаващите се фискални проблеми, заедно с преобладаващото разбиране, че държавната машина се намира в такова състояние, което изисква съществено преустройство [8].

Според Докладът на Световната банка която проучва управленските практики данните в доклада показват, че ефективността на държавното управление в България почти не е помръднала от 1998 година насам [10].

Публичните актове гарантират еднотипността на спортните отношения с останалите отношения в обществото. Схемата на управленската структура в България в най-общ вид представлява - централни органи от национално ниво, включващо-народното събрание, комисията за децата младежта и спорта, министър заедно с експертен съвет и помощни структури, областен управител и администрация към него. На второ ниво може да бъдат посочени - местни органи на териториално ниво от своя страна включващи: общински съвети включващи комисия за децата младежта и спорта, председател на общинския съвет и кмет. На трето ниво (Фиг. № 1) са представени спортните организации [6].

Фигура № 1 Спортни организации

Така очакваните промени и предприемането на необходимите мерки в спорта се оказват тясно преплетени със системата на публичната администрация, а самата реформа на публичната администрация може да се разглежда като глобален въпрос, свързан с адаптиране към натиска и потребностите на бързо променящия се спорт и новите заплахи и предизвикателства, които назряха в европейското общество, като например търговски натиск, експлоатация на млади играчи, допинг, расизъм, насилие, корупция и изпиране на пари [9].

Състоянието в университетския спорт не е по-различно. Наличието на сравнително добра и подходяща спортна база за студентски спорт е рядкост.

Недостатъчното количество и некачествен сън води до рязко влошаване на способността за възстановяване на атлетите, намаляване на техните спортни постижения и качеството им на живот [1,2,3,4].

Няма добре изградени общински структури за координиране на работата между държавната и местната власт. Зле поддържаната или полуразрушената структура и влошената организация влияят негативно и на състоянието на кадрите в националната спортна система. Липсата на квалификационни нива и нормативни документи, гарантиращи социална сигурност в тази професия, принуди много от утвърдените специалисти да потърсят препитание в чужбина.

Трябва да се постави въпросът, защо някои страни полагат по-големи усилия и участват по-активно в опитите за реорганизиране на публичния сектор, докато други са много по-внимателни [5].

В продължаващите навсякъде по света опити административно-управленската система да се реформира и модернизира в отговор на предизвикателствата на динамично променящата се среда и нарастващите очаквания на гражданите и бизнеса, и в България в момента е проект след обществено обсъждане дългоочаквания Закон за физическото възпитание и спорта.

Сериозните предизвикателства пред съвременната държавата са свързани с нарастване и увеличаване на сложността, динамиката и взаимната обвързаност на глобалните икономически, политически и социални процеси [9].

Тези предизвикателства на свой ред налагат множество драматични промени в различни сфери на общественно-икономическия живот в това число и спортът.

Анализът на действащата нормативна уредба, регулираща обществените отношения в сферата на физическото възпитание и спорта, извършен от Министерството на младежта и спорта (ММС), показва, че са необходими многобройни и съществени промени, налагащи се поради: противоречиви разпоредби на действащия закон, породени от множество недобре съгласувани помежду си изменения и допълнения; нормативни празноти в уредбата на важни институти; противоречия с разпоредби на подзаконовни нормативни актове; липса на съгласуваност с актуалните изменения на нормативните актове, регулиращи дейността на администрацията; липса на гаранции за осъществяването на държавната политика в областта на спорта; недобра систематизация и структуриране на действащия закон; неточни дефиниции, затрудняващи тълкуването и прилагането; необходимост от привеждането на законодателната уредба в съответствие с развиващите се обществени отношения, които са предмет на регламентация [12].

Като плюс можем да отбележим, че е отчетен фактът, че възвращаемостта на инвестицията в спортни обекти е най-бавна. Проектозаконът изчерпателно посочва лицата, които са спортно-педагогически кадри – учителите по физическо възпитание и треньорските кадри. С цел разграничаване между кадрите в системата на образованието и тези в спорта се въвежда понятието „треньорски кадри“, което включва треньори, помощник треньори и инструктори. Една от целите на закон е: да осигури възможност за насърчаването на инвестиции за изграждането, поддържането и управлението на обекти с цел развитие на физическа активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност и използването им в обществен интерес чл. 2 т.4.

За пръв път на законово ниво се предвижда взаимодействие между институциите в системата на училищното и висшето образование, и Антидопинговия център с цел повишаване на информираността на подрастващите относно превенцията на употребата на допинг и вредни за здравето субстанции и методи

Доброволческата дейност в областта на спорта в свободното време не е утвърдена. Липсва система от мерки за стимулиране и поощряване на доброволчеството.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Необходимо е пълноценно да се използва миналия опит и да се познават съвременните постижения на науката в областта на управлението на спорта. Да се доизгради и обогати научната и нормативна база, която да подпомага спортната дейност. За тази цел е необходимо да се приеме в кратък срок новия закон за спорта, да се издигне значението на науката. В спортните училища да се осъществява по - качествен подбор на перспективни състезатели, и да се развива в по-широки мащаби детско-юношеският спорт, да се увеличи значението на физическото възпитание в училищата и то да бъде осъществявано от специалисти.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Вълев, Ю. Оценяване на тестовете в дисциплината обездка от конния спорт. В: Спорт и наука, брой 3/2016, 19.
- [2] Вълчев. В. Херпес зостер при спортисти, трениращи борба. В: „Научно -приложни изследвания във физическото възпитание и спорта. Сб. НСА „Васил Левски“С, 2014,124.
- [3] Вълчев, В., Николова, М., Ранков, К., Алексиева, Д. Изследване честотата на ингвинална епидермофития и тиней педис при атлети. „По някои актуални проблеми на физическото възпитание и спорта. Сб. НСА „Васил Левски“, С., 2014, 98.
- [4] Лефтеров, Е., Илинова, Б. Хранене и контрол на теллото в бокса. Научни трудове на РУ - 2013.
- [5] Христов, Х. Нови подходи в управлението на публичния сектор. С., УНСС, 2005.
- [6] Захариев, З., Димитров, В. Сборник нормативни документи Сб. НСА „Васил Левски“, С., 2016, 13.
- [7] Peters, B. Guy. The Future of Governing. 2nd ed., revised. University Press of Cansas, 2001, p. 118.
- [8] Peters, B. Guy & Donald J. Savoie. (eds.) Governance in the Twenty-first Century, Revitalizing the public Service. Canadian Centre for Management Development, McGill-Queen's University Press, 2000, p. 4.
- [9] [http://ejournal.vfu.bg/bg/pdfs/Polya_Katsamunska-Reformite v publichnoto upravlenie i paradigmalnite transformatsii na pa.pdf](http://ejournal.vfu.bg/bg/pdfs/Polya_Katsamunska-Reformite_v_publichnoto_upravlenie_i_paradigmalnite_transformatsii_na_pa.pdf),7
- [10] http://direct.europe.bg/upload/docs/white_book_sport.pdf
- [11] <http://www.worldbank.org/bg/country/bulgaria>
- [12] <http://mpes.government.bg/>

За контакти:

Гл. ас. д-р Васил Димитров, Катедра „Мениджмънт и история на спорта“, НСА “Васил Левски”, e-mail:vasil1331@abv.bg